

**Brüssel, 6. november 2025
(OR. en)**

14880/25

**Institutsioonidevaheline
dokument:
2023/0012(NLE)**

**SOC 723
EMPL 481**

MÄRKUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Saaja:	Alaliste esindajate komitee / nõukogu
Teema:	Tööhõivekomitee arvamus sotsiaaldialoogi käsitlevate liidu ja liikmesriikide tasandil kogutavate andmete ulatuse ja asjakohasuse parandamise kohta – Kinnitamine

Delegatsioonidele edastatakse eespool nimetatud arvamus, et nõukogu saaks selle 1. detsembri 2025. aasta istungil (tööhõive, sotsiaalpoliitika, tervise- ja tarbijakaitseküsimused) kinnitada.

23. oktoober 2025

Tööhõivekomitee arvamus

Sotsiaaldialoogi, sealhulgas kollektiivlääbirääkimisi käsitlevate liidu ja liikmesriikide tasandil kogutavate andmete, mis sobivad sotsiaaldialoogi tugevdamist Euroopa Liidus käsitleva nõukogu soovitusel rakendamise jälgimiseks, ulatuse ja asjakohasuse parandamine

SISSEJUHATUS

1. **Sotsiaaldialoog on Euroopa Liidu sotsiaalse turumajanduse mudeli üks keskne osa, mis on integreeritud Euroopa sotsiaalõiguste samba 8. põhimõttesse.** Sotsiaaldialoog kõigil tasanditel, sealhulgas Euroopa ja riigi, valdkondadevahelisel ja valdkondlikul tasandil, tagab meie tööturgudele ja majandusele kohanemisvõime, mis on vajalik, et käsitleda edukalt Euroopa ees seisvaid väljakutseid ja võimalusi, nagu süsinikuheite vähendamine, digiüleminek ja demograafiline üleminek. Euroopa Komisjon, tuginedes president von der Leyeni poliitilistele suunistele (2024–2029), ja nõukogu, tuginedes liikmesriikide tööhõivepoliitika suunistele, leiavad, et sotsiaaldialoog ja kollektiivlääbirääkimised on võtmetähtsusega nii majandusliku konkurentsivõime kui ka sotsiaalse õigluse tagamisel, ning on seadnud need oma prioriteetide seas esirinda. 31. jaanuari 2024. aasta Val Duchesse'i kolmepoolses deklaratsioonis kinnitasid komisjon, nõukogu nimel eesistujariik Belgia ja Euroopa sotsiaalpartnerid taas oma pühendumust sotsiaaldialoogi veelgi tugevdamisele. Samuti rõhutatakse sotsiaaldialoogi rolli 2024. aasta La Hulpe'i deklaratsioonis Euroopa sotsiaalõiguste samba tuleviku kohta¹. Uusima arenguna allkirjastasid 5. märtsil 2025 komisjon ja ELi tasandi sektoriteülesed sotsiaalpartnerid uue Euroopa sotsiaaldialoogi pakti, mille eesmärk on tagada, et ELi konkurentsivõime käiks tulevikus käsikäes kvaliteetsete töökohtadega ja õigeid oskusi omava tööjõuga.

¹ Deklaratsioonile on alla kirjutanud Belgia Kuningriik 25 liikmesriigi nimel.

2. **Nõukogu 12. juuni 2023. aasta soovitus C/2023/1389 sotsiaaldialoogi tugevdamise kohta Euroopa Liidus on esimene õigusakt ELi õigustikus, mis on täielikult pühendatud sotsiaaldialoogile.** Soovitus antakse liikmesriikidele suuniseid selle kohta, kuidas tagada kahepoolseks ja kolmepoolseks sotsiaaldialoogiks, sealhulgas kollektiivläbirääkimisteks, kõigil tasanditel soodne keskkond nii avalikus kui ka erasektoris, arvestades, et kollektiivlepingutega hõlmatud töötajate osakaal vähenes aastatel 2000–2019 kümne protsendipunkti võrra (66%-lt 56%-le²). Selle sätted on koostatud riikide traditsioone ja sotsiaalpartnerite autonoomiat austades, soovitades samal ajal liikmesriikidel muu hulgas tagada majandus-, tööhõive- ja sotsiaalpoliitika kujundamisel ja rakendamisel sotsiaalpartneritega konsulteerimine ning võimaldada kollektiivläbirääkimisi, ning käsitledes ka uusi töövorme ning ebatüüpilisi ja mittestandardseid tööhõivevorme.
3. **Nõukogu soovituse punktis 13 paluti tööhõivekomiteel analüüsida asjaomaste sotsiaalpartneritega konsulteerides võimalust parandada selliste sotsiaaldialoogi, sealhulgas kollektiivläbirääkimisi käsitlevate liidu ja liikmesriikide tasandil kogutavate andmete ulatust ja asjakohasust, mis sobivad soovituse rakendamise jälgimiseks, ning esitada nõukogule selle kohta arvamus.** 2023. aasta lõpus leppisid tööhõivekomitee liikmed kokku, et volitavad oma näitajate tööühma tegema ettevalmistavat tööd kooskõlas soovitusel esitatud üleskutsega. Pärast 2024. aasta märtsis tööhõivekomitee näitajate tööühma korraldatud seminari „Sotsiaaldialoogi, sealhulgas kollektiivläbirääkimiste andmed ja statistika“ arutas tööühm ajavahemikus 2024. aasta detsembrist kuni 2025. aasta maini poliitikahoobasid, tegi kokkuvõtte olemasolevatest andmeallikatest ja tegi kindlaks vajaduse andmete kogumise võimalike paranduste järele, kusjuures selles osalesid ka Euroopa sektoriteüleised sotsiaalpartnerid. Kokkuvõttes peaks käesolev arvamus aitama optimeerida soovituse rakendamise regulaarset jälgimist osana tööhõivekomitee mitmepoolsest järelevalvetegevusest Euroopa poolaasta raames.

² [OECD/AIASe ametiühingute institutsiooniliste omaduste, palgakujunduse, sekkumise ja sotsiaalsete paktide andmebaas \(ICTWSS\).](#)

4. **Käesoleva arvamuse lisas esitatud 14 poliitikahooba, mis põhinevad tööhõivekomitee näitajate töörühma tehtud ettevalmistaval töö, kajastavad soovitusel sätteid kujul, mille eesmärk on määrata kindlaks teave, mida on vaja soovitusel rakendamise jälgimiseks.** Väljapakutud poliitikahoovad pandi kokku eesmärgiga teha kindlaks, kas ja kuidas soovitusel konkreetsed sätted on kajastatud riiklikes õigusaktides või tavades ja/või muudes asjakohastes poliitikameetmetes või mehhanismides, mille liikmesriigid on vastu võtnud. Nende poliitikahoopadega seotud väärtused koosnevad üldiselt kokkuvõtlikust teabest olemasolevate riiklike raamistike kohta.

ÜLDISED TÄHELEPANEKUD

5. **Sotsiaaldialoogi ja kollektiivläbirääkimiste kohta andmete kogumises on praeguse seisuga näha puudujääke, eelkõige seoses andmete võrreldavusega liikmesriikide vahel.** Andmete kogumise ulatust ja asjakohasust on võimalik parandada, et tagada soovitusel tõhus järelevalve pikas perspektiivis, kasutades ajakohaseid, täpseid ja ühtseid andmeid. Selleks on vaja määrata kindlaks, milline on sobiv ulatus asjakohaseks andmete kogumiseks liidu ja liikmesriikide tasandil, pöörates piisavat tähelepanu valitud andmete võrreldavuse ja andmesarjade ajalise järjepidevuse tagamisele ning hoides samal ajal halduskoormuse väiksena.
6. **Ollakse ühisel seisukohal, et andmete kogumist on võimalik parandada, ilma et uued aruandlusnõuded suurendaksid märkimisväärselt liikmesriikide halduskoormust.** Kooskõlas tööhõivekomitee 2025. aasta septembri otsusega jälgida soovitusel rakendamist sotsiaaldialoogi uutviisi korraldatud läbivaatamise kaudu, mis toimub alates 2026. aastast iga kahe aasta järel, tehakse käesolevas arvamuses ettepanek kasutada tulevasi läbivaatamisi ka selleks, et tugevdada järk-järgult sotsiaaldialoogi tõendusbaasi. See lähenemisviis võimaldaks kasutada ära olemasolevat kvantitatiivset teavet kollektiivläbirääkimiste katvuse ning ametiühingutesse ja tööandjate organisatsioonidesse kuulumise määra kohta, rakendades samal ajal sotsiaaldialoogi ja kollektiivläbirääkimiste kohta juba arvukalt kättesaadavaid kvalitatiivseid andmeid.

7. **Enamikul juhtudel on soovitus poliitikamõõtmete vallas edusammude analüüsimist ja mõõtmist tõenäoliselt tõhusam saavutada kvalitatiivsete näitajate kasutamise kaudu,** kuna soovitus hõlmab mitmesuguseid poliitikamõõtmel, mis aitavad luua sotsiaaldialoogi ja kollektiivläbirääkimisi toetava keskkonna ja mida ei saa kõiki kvantitatiivselt mõõta. Eeskätt soovitus:
- a) esitatakse poliitilisi suuniseid, mille eesmärk on tagada põhiõigused ja -vabadused, mis on vajalikud sotsiaaldialoogi ja kollektiivläbirääkimiste võimaldamiseks ning töötajate, tööandjate, nende organisatsioonide ja nende esindajate kaitse tagamiseks;
 - b) korraldatakse vajadust anda asjakohast institutsioonilist tuge, et edendada sisukat sotsiaaldialoogi ja sotsiaalpartnerite tõhusat kaasamist asjakohase poliitika kavandamisse ja rakendamisse;
 - c) loetakse üles põhimõtted, mida kohaldatakse võtmetähtsusega mõõtmete suhtes, nagu tunnustamise ja esindatuse kontrolli menetlused ning lepitus-, vahendus- või vahekohtumenetlused;
 - d) esitatakse poliitilisi suuniseid seoses sotsiaalpartnerite juurdepääsuga kogu asjakohasele teabele, et kollektiivläbirääkimistel tõhusalt osaleda, ja asjakohasele toetusele suutlikkuse suurendamiseks;
 - e) seatakse eesmärk suurendada kollektiivläbirääkimiste tegelikku katvust, lähtudes vajadusest võimaldada neid kõigil asjakohastel tasanditel, soosides samal ajal kõnealuste tasandite vahelist koordineerimist;
 - f) rõhutatakse praeguses digi-, rohe- ja demograafilise ülemineku kontekstis, et selliste poliitikapõhimõtete rakendamist on oluline kohandada uuele töömaailmale.

OLEMASOLEVATE ANDMEALLIKATE OPTIMEERIMINE

8. **Soovituse rakendamise jälgimiseks andmete kogumisel tuleks leida optimaalne tasakaal vajaduste vahel tagada piisav ajakohane teave ning võimalikult väike täiendav halduskoormus.** Seda silmas pidades võib kavandatud poliitikahoovad suuresti dokumenteerida, tuginedes olemasolevate andmete optimeeritud viisil kasutamisele. Kõnealusel optimeerimisel võiks juhinduda kahest põhimõttest. Esiteks tuleks poliitikahoobade kohta teabe andmiseks kasutada olemasolevaid andmeallikaid, kui need on kättesaadavad; seeläbi saaks vältida vajadust uute andmete kogumise järele. Teiseks tuleks võimalikult suures ulatuses kasutada andmeid, mis on juba kogutud muu aruandluse käigus.
9. **Olemasolevad andmeallikad, mida peetakse soovitusel rakendamise jälgimise seisukohast asjakohaseks, hõlmavad käesolevas punktis loetletud andmebaase. Lisas esitatud tabelis on antud üksikasjalik ülevaade poliitikahoobadest, mida neis andmeallikates käsitletakse.**
- a) Ametiühingute institutsioonilisi omadusi, palgakujundust, riigi sekkumist ja sotsiaalpakke käsitlevat OECD/AIASe andmebaasi (ICTWSS-andmebaas) peetakse eriti oluliseks, et hinnata ühinemisvabaduse ja kollektiivlääbirääkimiste vabaduse austamist, sotsiaaldialoogi institutsioonilise toetuse taset, kollektiivlääbirääkimisi võimaldavate raamistike kvaliteeti ja kollektiivlääbirääkimiste katvuse määra (poliitikahoovad A, E, J, K).
 - b) Asjakohast lisateavet leiab Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (ILO) töösuhete õigusandmebaasist (IRLex) ning riiklike tööalaste, sotsiaalkindlustusalaste ja seonduvate inimõiguslaste õigusaktide andmebaasist (NATLEX). Need täiendavad eelmises lõigus loetletud punktide puhul OECD/AIASe andmeid. Lisaks võimaldavad need hinnata sotsiaalpartneritele antud sõltumatuse tagatise, nende juurdepääsu asjakohasele teabele sotsiaaldialoogis osalemiseks, tunnustamise ja esindatuse kontrolli menetlusi, nende rolli tunnustamist sotsiaaldialoogi struktuurides ja protsessides ning kollektiivlepingute täitmise tagamise süsteemide olemasolu (poliitikahoovad A, B, C, E, G, H, I, J, L).

- c) Eurofoundi aruannetes sotsiaalpartnerite kaasamise kohta poliitika kujundamisse, sealhulgas Euroopa poolaastasse, esitatakse asjakohaseid andmeid institutsioonilise toetuse meetmete kohta, nende kohaldamise kohta ELi poliitikakujundamises ning lepitus-, vahendus- või vahekohtumehhanismide olemasolu kohta (poliitikahoovad E, F, I).
- d) Komisjonis olemasolevad vahendid hõlmavad sotsiaaldialoogi tekstide andmebaasi, ESF+-poolse rahastamise näitajaid ja andmeid sotsiaaldialoogi toetava sotsiaalvaldkonna õigustega seotud rahastamise kohta, mis sisaldavad teavet ELi tasandil sõlmitud kokkulepete rakendamise ja ELi rahaliste vahendite kasutamise kohta sotsiaaldialoogi toetamiseks (poliitikahoob N).

10. **Eelmises punktis loetletud olemasolevaid andmekogumeid tuleks täiendada ilma uusi koormavaid aruandlusprotsesse loomata.** Liikmesriigid saavad oma riiklike sotsiaalpartneritega konsulteerides ise kõige paremini esitada kokkuvõtlikke ja informatiivseid kirjeldusi asjakohaste kehtestatud riiklike raamistike, meetmete ja mehhanismide kohta. Soovituse rakendamise meetmete loetelu, mille liikmesriigid peavad esitama soovitusel punkti 11 kohaselt 7. detsembriks 2025, illustreerib, kuidas sellist teabevahetust saab paindlikult korraldada. Nimelt on seda võimalik saavutada teiste protsesside käigus juba kättesaadavaks tehtud teabe taaskasutamisega. Eelkõige võivad liikmesriigid tugineda aruandlusprotsessidele, mis tulenevad juba olemasolevate ELi vahendite rakendamisest. Samuti saaksid liikmesriigid tugineda aruandlusele ja taaskasutada esildisi, mida on nõutud muudes institutsioonilistes kontekstides (nt OECD, ILO) .
11. **Sotsiaalpartnerite pakutavaid andmeallikaid nii Euroopa kui ka liikmesriikide tasandil tuleks täiel määral ära kasutada.** See hõlmab ühtlasi riiklike ametiasutustega peetud konsultatsioonide käigus jagatud andmeid. Euroopa tasandil peaksid komisjon ja tööhõivekomitee oma vastavates rollides arvesse võtma ka sotsiaalpartnerite esitatud teavet soovitusel rakendamise seotud asjakohaste poliitikameetmete kohta.

TÕHUSA TÕENDUSPÕHISE JÄRELEVALVE TEGEMINE

12. **Tõhus tõenduspõhine järelevalve sotsiaaldialoogi ja kollektiivläbirääkimiste üle kogu Euroopa Liidus peaks rajanema järgmistel põhimõtetel:** olemasolevate andmete võrreldavuse parandamine; olemasolevate tunnustatud andmebaaside kvaliteedi parandamine, sealhulgas ILO ja OECD hallatavate andmebaaside parendamisele kaasa aitamise kaudu; ning sotsiaaldialoogi selgelt struktureeritud läbivaatamine nõukogu soovitusel põhjal.
13. **Andmete võrreldavuse suurendamine on oluline samm Euroopa tasandil tehtava kvaliteedianalüüsi suunas.** Komisjon võiks uurida võimalust teha sel eesmärgil tihedat koostööd asjaomaste ELi asutustega. ELi sotsiaaldialoogi analüüsimise ja edendamise võrgustik, mis loodi koostöös Eurofoundiga 2025. aasta jaanuaris, saaks sellistele analüüsiledele kaasa aidata, andes kasuliku panuse tööhõivekomitee sotsiaaldialoogi läbivaatamistesse. Lõpuks oleks selline toetus kasulik ka soovitusel rakendamiseks võetud meetmete hindamise eesmärgil, mille kohta komisjon peaks koostöös liikmesriikide ja sotsiaalpartneritega aruande esitama 7. detsembriks 2029. Läbivaatamised ja hindamised peaksid alati põhinema ajakohasel teabel.
14. **Kõigi liikmesriikide ühtlane kaetus asjakohastes ILO andmebaasides oleks tervitatav edasiminekuks.** See kehtib nii NATLEXi (riiklike tööalaste, sotsiaalkindlustusalaste ja seonduvate inimõiguslaste õigusaktide andmebaas) kui ka IRLexi (töösuhete õigusandmebaas) kohta. Mõlemad on kasulikud allikad, mis on kättesaadavad võrreldaval kujul. Kuna IRLexis on andmeid praegu ainult 14 ELi liikmesriigi kohta, julgustab tööhõivekomitee liikmesriike ja komisjoni tegema ILOga tihedat koostööd, et uurida lahendusi selle katvuse suurendamiseks, hõlmamaks kõik ELi riigid ja tagamaks andmete korrapärase ajakohastamise, keskendudes nendele elementidele, mis annavad soovitusel järelevalve seisukohast lisaväärtust.

15. **Tööhõivekomitee julgustab liikmesriike ja komisjoni tegema OECDga tihedat koostööd, et säilitada, ja kui see on asjakohane, laiendada asjaomast OECD/AIASE andmebaasi, kuivõrd levivad uued töötaja osaluse vormid** (nt juhatuse liikmesus, kasumi jagamine). See käib nimelt ametiühingute institutsioonilisi omadusi, palgakujundust, riigi sekkumist ja sotsiaalpakke käsitleva andmebaasi (ICTWSS-andmebaas) kohta, mis on sotsiaaldialoogi käsitlevate andmete üks võtmetähtsusega allikas. Põhimuutujaid (nt kollektiivlābirāākimiste katvus, ametiühingutesse ja tööandjate organisatsioonidesse kuulumise määr, samuti kvalitatiivne teave õiguste, sotsiaalpaktide ja kokkulepete ning kollektiivlābirāākimiste taseme ja nende koordineerimise kohta) ajakohastatakse iga kahe aasta tagant ning iga nelja aasta tagant toimub täielik ajakohastamine, sealhulgas riikide profiilide osas. Selline kord tagab stabiilsuse ja võrreldavuse kollektiivlābirāākimiste ja sotsiaaldialoogi olulisimate mõõtmete jälgimisel.
16. **Parem andmekogumine aitab tagada sotsiaaldialoogi läbivaatamise optimaalsuse. Kooskõlas soovitusel punktiga 14 kavandab tööhõivekomitee komisjoni toetusel ümberstruktureeritud läbivaatamist, mis tagab ka nõukogu soovitusel asjakohase järelevalve.** Eesmärk on tagada, et sotsiaaldialoogiga seotud riigipõhiseid probleeme arutatakse laiemalt tööhõivekomitee mitmepoolses järelevalvetegevuses Euroopa poolaasta raames koos soovitusel sätete põhjaliku järelevalvega alates 2026. aastast. See läbivaatamine võimaldaks teha kindlaks asjaomased poliitikalüngad ja edusammud, samuti head tavad, mida tuleks levitada, et parandada sotsiaaldialoogi kogu ELis, järgides ühtlustatud ja lihtsustatud korda.

17. Seoses lisas loetletud andmete kogumise võimalike parandustega kutsub **tööhõivekomitee liikmesriike üles võtma tihedas koostöös oma riiklike sotsiaalpartneritega järk-järgult meetmeid sotsiaaldialoogi tõendusbaasi tugevdamiseks, liikudes edasi selle pinnalt, mis on juba riigi tasandil olemas.** Selliseid parandusi võiks teha järk-järgult, alustades teabest, mis tuleb esitada 2025. aasta detsembriks, et anda aru nõukogu soovitusel rakendamise kohta, ning jätkates jõupingutusi kuni komisjoni poolt 2029. aastal tehtava hindamiseni. Seejuures on komitee 2026. ja 2028. aastal korraldatavad sotsiaaldialoogi läbivaatamised olulised verstapostid selleks, et teha kokkuvõtte tehtud edusammudest ja hõlbustada andmete kogumise riigi tasandil parandamise käigus saadud kogemuste vahetamist liikmesriikide vahel. Jõupingutused peaksid jääma proportsionaalseks eeldatava analüütilise kasuga ja nende raames tuleks vältida tarbetu aruandluskoormuse tekitamist, tagades, et edusammud jäävad nii sisukaks kui ka teostatavaks.

18. Lisa. Poliitikahoobade põhjalik tabel, milles on üksikasjalikult kaardistatud kasulikud olemasolevad ressursid ja soovitatavad andmekogumise parandused

Poliitikahoob	Soovituse sätted	Hindamismeetod Olemasolevad ressursid ja soovitatavad andmekogumise parandused
A) Selliste normide ja mehhanismide laad, millega tagatakse ühinemisvabaduse ja kollektiivlääbirääkimiste õiguse austamine, st: – töötajate, tööandjate, sotsiaalpartnerite liikmete ja kummagi poole esindajate kaitsmine meetmete eest, mis võivad olla neile kahjulikud, sealhulgas avaldada negatiivset mõju nende töösuhtele; – sotsiaalpartnerite autonoomia ja selle tagamine, et läbirääkimiste pooltel on vabadus otsustada läbiräägitavate teemade üle	Punkti 1 alapunkt a, punkt 5 ja punkti 8 alapunkt b	<u>Olemasolevate allikate kasutamine</u> – Ühinemisvabaduse ja kollektiivlääbirääkimiste õiguse kaitse tase: ametiühingute institutsioonilisi omadusi, palgakujundust, riigi sekkumist ja sotsiaalpakke käsitlevas OECD/AIASe andmebaasis (ICTWSS-andmebaas) sisalduvate andmete (jaotis A: õigused) kasutamine. – Meetmed töötajate, tööandjate, nende organisatsioonide ja esindajate kaitseks: ülevaate väljavõte ILO töösuhete õigusandmebaasist (Andmebaas IRLex) (õigusaktidega ette nähtud kaitset käsitlev jaotis 3). – Täiendav allikas riiklike tööalaste, sotsiaalkindlustusalaste ja seonduvate inimõiguslaste õigusaktide kohta: ILO riiklike tööalaste, sotsiaalkindlustusalaste ja seonduvate inimõiguslaste õigusaktide andmebaas (NATLEX). – Võimalike ohumärkide tuvastamine kollektiivlääbirääkimistega hõlmatud teemade piirangute küsimuses: väljavõte muutujate 63/73 (töötajad) ja 60/70 (tööandjad) kohta ILO kestliku arengu eesmärgi näitajast 8.8.2, mis puudutab ühinemisvabadust ja kollektiivlääbirääkimiste õiguse tegelikku tunnustamist.
B) Selliste meetmete laad, millega tagatakse ametiühingute ja tööandjate organisatsioonide sõltumatus, suurendatakse nende suutlikkust ja edendatakse nende osalemist sotsiaaldialoogis	Punkti 1 alapunktid b, c ja e ning punkti 10 alapunktid a, b, c, d ja i	<u>Olemasolevate allikate kasutamine</u> – Olemasolev õiguskaitse sekkumise eest: ülevaate väljavõte IRLexi andmekogust (jaotis 3.2). <u>Soovitatav andmekogumise parandus</u> – Liikmesriigid võiksid koos riiklike sotsiaalpartneritega esitada kokkuvõtliku kirjelduse positiivsetest meetmetest, mille eesmärk on suurendada ja tugevdada sotsiaalpartnerite suutlikkust ja sõltumatust ning tugevdada kõigi asjaosaliste osalemist sotsiaaldialoogis. See võib hõlmata rahastamist, logistilist tuge, koolituse või õiguslaste ja tehniliste eksperditeadmiste pakkumist,

		esindatuse/liikmesuse tugevdamise toetamist (aga ka muud). See andmete kogumise ülesanne on ühtlasi üleskutse teha kindlaks parimad tavad.
C) Selliste meetmete ja kanalite olemasolu, millega tagatakse sotsiaalpartnerite juurdepääs asjakohasele teabele, mis on vajalik sotsiaaldialoogis ja kollektiivlääbirääkimistes osalemiseks	Punkti 1 alapunkt d ja punkt 3	<u>Olemasolevate allikate kasutamine</u> - Sotsiaalpartnerite juurdepääs teabele töökoha tasandil: ülevaate väljavõte IRLexi andmebaasist (jaotis 5). <u>Soovitav andmekogumise parandus</u> - Liikmesriigid võiksid koos riiklike sotsiaalpartneritega esitada kokkuvõtliku kirjelduse liikmesriigis olemasolevatest teavitamismeetmetest ja -kanalitest.
D) Poliitikahoobade A–C all loetletud normide ja meetmete kohandamine digiajastule, uuele töömaailmale (sealhulgas uued ja mittestandardised töövormid), ausale ja õiglasele demograafilisele ja rohepöördele ning soolisele võrdõiguslikkusele ja võrdsetele võimalustele	Punkti 1 alapunkt f, punkti 8 alapunkt a ja punkti 10 alapunktid e ja f	<u>Süstemaatiliselt/võrreldavaid allikaid ei ole.</u> <u>Soovitav andmekogumise parandus</u> - Liikmesriigid võiksid koos riiklike sotsiaalpartneritega anda kokkuvõtlikku teavet oma normide ja meetmete asjakohase kohandamise kohta, mille eesmärk on sobitada need poliitikahoova all loetletud mõõtmega. See võib hõlmata kollektiivlääbirääkimiste edendamist nende mõõtmega seotud kontekstis, konkreetsete sotsiaaldialoogi ja kollektiivlääbirääkimisi piiravate takistuste kõrvaldamist sellises kontekstis, toetust sotsiaalpartnerite tegevuse kohandamisele (aga ka muud). See andmete kogumise ülesanne on ühtlasi üleskutse teha kindlaks parimad tavad, mis võivad valmistada ette pinnast viljakaks tulevaseks teabevahetuseks.
E) Meetmete olemasolu asjakohase institutsioonilise toe pakkumiseks, et edendada sisulist sotsiaaldialoogi, eelkõige õigusaktides või institutsioonilistes tavades sätestatud mehhanismid, millega nähakse ette sotsiaalpartnerite süstemaatiline, tõhus ja õigeaegne kaasamine tööhõive- ja sotsiaalpoliitika ning majandus- ja muu avaliku poliitika kujundamisse ja rakendamisse	Punkti 1 alapunkt g ja punkt 2	<u>Olemasolevate allikate kasutamine</u> - Peamised kaasamismehhanismid: väljavõte IRLexi (jaotis 4) ja OECD/ICTWSSI (sotsiaalpakke ja kokkuleppeid käsitlev jaotis) andmetest, esitades loetelud dokumenteeritud mehhanismidest (ja teabe nende aluse kohta: põhiseaduslik, õiguslik või tava). Liikmesriigid võivad esitada lisateavet. <u>Soovitav andmekogumise parandus</u> - Liikmesriigid võiksid koos riiklike sotsiaalpartneritega anda kokkuvõtlikku teavet sotsiaalpartnerite kaasamise süstemaatilisuse, tõhususe ja õigeaegsuse kohta.

F) Poliitikahoova E all osutatud meetmete ja mehhanismide rakendamisel kaasatakse sotsiaalpartnereid Euroopa poolaasta raames süstemaatiliselt, sisuliselt ja õigeaegselt	Punkt 2	<u>Olemaolevate allikate kasutamine</u> - Eespool nimetatud mehhanismide rakendamine seoses Euroopa poolaastaga: Eurofoundi andmete (sotsiaalpartnerite poliitikakujundamisse kaasamise uuringud – 2024. aasta väljaande link) kasutamine võimaldab jagada liikmesriigid järgmistesse kategooriatesse: <u>*Ei:</u> riiklikke/piirkondlikke sotsiaalpartnereid ei kaasata Euroopa poolaasta protsessi <u>*Jah:</u> riiklikke/piirkondlikke sotsiaalpartnereid kaasatakse Euroopa poolaasta protsessi eelmise poliitikahoova all nimetatud mehhanismide vaikimisi rakendamise kaudu <u>*Jah (juhtumipõhine):</u> sotsiaalpartnereid kaasatakse Euroopa poolaasta protsessi juhtumipõhiste mehhanismide kaudu - Liikmesriigid võivad koos riiklike sotsiaalpartneritega pakkuda täiendavat kokkuvõtlikku teavet.
G) Kollektiivlääbirääkimiste pidamise õiguse andmise kontekstis: ametiühingute ja tööandjate organisatsioonidega konsulteerides kehtestatud objektiivsetel eelnevalt kindlaks määratud kriteeriumidel põhinevate läbipaistvate tunnustamise ja esindatuse kontrolli menetluste olemasolu	Punkti 4 alapunkt a	<u>Olemaolevate allikate kasutamine</u> - Asjakohaste menetluste kindlakstegemine ja kirjeldamine: IRLexi (kriteeriumid ja õiguslik alus jaotistes 2.1.3 ja 6.2.1/6.2.2) andmete kokkuvõtlik väljavõte (kriteeriumid, määratlemise ja läbivaatamise menetlused, viimase läbivaatamise kuupäev, protsessis sotsiaalpartneritega konsulteerimine). Liikmesriigid võivad esitada lisateavet. - ICTWSS-andmebaasi jaotises D on esitatud faktiline teave tööõukogude ja töötajate esindamise kohta ettevõttes.

H) Selliste normide olemasolu, millega tagatakse sotsiaalpartnerite konkreetse rolli täielik tunnustamine ja austamine sotsiaaldialoogi struktuurides ja protsessides, eelkõige ilma, et a) kahjustataks ametiühingute või nende esindajate seisukohti ettevõtetes, kus on olemas töötajate valitud esindajad, ja b) esineks segaminiajamist teiste dialoogivormidega, mis hõlmavad laiemat hulka sidusrühmi	Punkti 4 alapunktid b ja c	<u>Olemasolevate allikate kasutamine</u> - Asjakohast teavet leiab vähesel määral IRLexi andmebaasist (jaotis 3, samuti jaotis 6.4, milles käsitletakse ametiühingute turvalisust), kuid see ei ole konkreetselt seotud soovitusel punktis 4 nimetatud rikkumistega. <u>Soovitav andmekogumise parandus</u> - Liikmesriigid võiksid koos riiklike sotsiaalpartneritega esitada soovitusel punkti 4 alapunktide b ja c kohaldamiseks võetud meetmete kokkuvõtliku kirjelduse (peamised kohaldatavad sätted, õiguslik alus).
I) Ilma et see piiraks haldus- ja kohtumenetlustele juurdepääsu õigust: sotsiaalpartneritega loodud selliste mehhanismide olemasolu ja edendamine, mille eesmärk on lahendada töövaidlusi, näiteks lepituse, vahendamise või vahekohtu kaudu, mõlema poole kokkuleppel, hõlbustamaks läbirääkimisi ja parandamaks kollektiivlepingute kohaldamist; samuti vahendamismenetlus, mis võidakse aktiveerida ametiühingute ja tööandjate organisatsioonide konflikti korral;	Punkt 6	<u>Olemasolevate allikate kasutamine</u> - Olemasolevate lepitus-, vahendus- ja vahekohtumehhanismide kirjeldus: IRLexi (jaotised 7.1 ja 7.2) andmete kokkuvõtlik väljavõte - Näiteid kasulikest riiklikest tavadest: Eurofound (2022) „Collective labour disputes in the EU“ (2022) <u>Soovitav andmekogumise parandus</u> - Liikmesriigid võiksid koos riiklike sotsiaalpartneritega anda lisateavet või ajakohastatud teavet kollektiivlepingute läbirääkimiste ja kohaldamise ning konfliktijuhtumite suhtes kohaldatavate lepitus-, vahendus- ja vahekohtumehhanismide loomise ja kasutamise kohta.
J) Sellise õigus- ja/või poliitilise raamistiku olemasolu, mille eesmärk on võimaldada kollektiivläbirääkimisi valdkondadevahelisel, valdkondlikul ja	Punkt 7	<u>Olemasolevate allikate kasutamine</u> - Kollektiivläbirääkimiste tasemed ja nende koordineerimine: OECD/ICTWSSI andmete (palgakujundust käsitlev jaotis B / mitmetasandilise läbirääkimise tsentraliseerimist ja korraldamist käsitlev alajaotis) kasutamine – on küll seotud

ettevõtte tasandil, sealhulgas poliitika ja/või meetmed, mille eesmärk on nende tasandite vaheline koordineerimine		konkreetselt palgakujundusega, kuid saab kasutada lähendina/näitajana. Jaotises B sisalduvad muutujad võimaldavad jälgida ka kollektiivlābirāākimiste arengut kõigil tasanditel ning soodustada koordineerimist nende tasandite vahel ja nende üleselt. - Lisateave kollektiivlepingute ja nende laiendamise õiguslike tagajärgede kohta: ülevaate väljavõte IRLexi andmebaasi jaotistest 6.3 ja 6.9. <u>Soovitav andmekogumise parandus</u> - Liikmesriigid võiksid koos riiklike sotsiaalpartneritega anda lisateavet toetavate meetmete kohta, kui nad peavad seda põhjendatuks.
K) Riiklik kollektiivlābirāākimiste katvuse määr (kvantitatiivne näitaja)	Punkt 8	<u>Olemasolevate allikate kasutamine</u> - Kollektiivlābirāākimiste katvuse määr, ametiühingutesse ja tööandjate organisatsioonidesse kuulumise määr: OECD/ICTWSSi andmed (jaotised, mis käsitlevad tööandjate organisatsioone, ametiühingute liikmesust ja selle määra, kollektiivlābirāākimiste katvust). <u>Soovitav andmekogumise parandus</u> - Liikmesriigid võiksid koos riiklike sotsiaalpartneritega tuua näiteid kollektiivlābirāākimiste katvuse kohta iseenda tööandjate ja/või platvormitöötajate puhul.
L) Selliste meetmete ja/või poliitika olemasolu, mis hõlmavad riigisisest õigusest või tavast sõltuvat kollektiivlepingute täitmise tagamise süsteemi, sealhulgas asjakohasel juhul kontrollid ja karistused	Punkti 8 alapunkt c	<u>Olemasolevate allikate kasutamine</u> - Kollektiivlepingute järgimise küsimuses kohaldatav õigusraamistik: IRLexi andmebaas, jaotised 6.6 ja 6.8. <u>Soovitav andmekogumise parandus</u> - Liikmesriigid võiksid koos riiklike sotsiaalpartneritega anda lisateavet kollektiivlepingute täitmise tagamist reguleerivate meetmete kohta (sealhulgas kontrollide ja karistuste olemasolu kohta).

M) Selliste meetmete, sealhulgas avaldamis- ja kommunikatsioonimeetmete ning andmekogude olemasolu, mille eesmärk on jagada ja edendada sotsiaaldialoogi ja kollektiivläbirääkimiste tulemusi ja lisaväärtust	Punkt 9	<u>Süstemaatilisi/võrreldavaid allikaid ei ole.</u> <u>Soovitav andmekogumise parandus</u> - Sotsiaaldialoogist ja kollektiivläbirääkimistest saadava kasu ja lisaväärtuse edendamiseks võetud meetmed: liikmesriigid esitavad kokkuvõtlikku teavet; samuti andmekogude olemasolu kohta ja kollektiivlepingute avaldamise / kättesaadavaks muutmise muude viiside olemasolu kohta.
N) Selliste meetmete ja tegevuste olemasolu, mille eesmärk on optimeerida Euroopa tasandi integreerimist tõhusasse sotsiaaldialoogi ja kollektiivläbirääkimistesse, sealhulgas järgmistel viisidel: a) hõlbustades riigi ja Euroopa tasandi sotsiaalpartnerite vahelist koostööd; b) pakkudes toetust liidu tasandil sõlmitud sotsiaalpartnerite kokkulepete rakendamiseks; ning c) kasutades parimal viisil ära liidu rahalisi vahendeid ja julgustades sotsiaalpartnereid kasutama olemasolevaid liidu rahalisi vahendeid.	Punkti 10 alapunktid g, h ja i	<u>Olemasolevate allikate kasutamine</u> - ELi tasandi sotsiaalpartnerite kokkulepete rakendamine: aruanded (valdkondlikele) sotsiaaldialoogi komiteedele sõltumatute kokkulepete rakendamise kohta (kättesaadavad Euroopa Komisjoni sotsiaaldialoogi tekstide andmebaasi kaudu). - Liidu rahaliste vahendite kasutamine: olemasolevad andmed, mida komisjon on kogunud ESF+ ja tehnilise toe instrumendi kaudu antud sihipärase rahastuse ning sotsiaaldialoogi toetava sotsiaalvaldkonna õigustega seotud rahastuse kohta. <u>Soovitav andmekogumise parandus</u> - Koostöö ELi tasandi sotsiaalpartneritega: liikmesriigid võiksid koos oma sotsiaalpartneritega anda kokkuvõtlikke selgitusi asjakohaste sihipärase meetmete kohta. - ELi tasandi sotsiaalpartnerite kokkulepete rakendamine: liikmesriigid võiksid koos riiklike sotsiaalpartneritega anda kokkuvõtlikke lisaselgitusi toetusmeetmete kohta, kui see on asjakohane. - Liidu rahaliste vahendite kasutamine: liikmesriigid võiksid koos riiklike sotsiaalpartneritega kaaluda teabe esitamist meetmete kohta, mis innustavad kasutama liidu rahalisi vahendeid.